

nébih

termőföldtől
az asztalig

Élelmiszerlánc-felügyelet fogyasztói megítélése

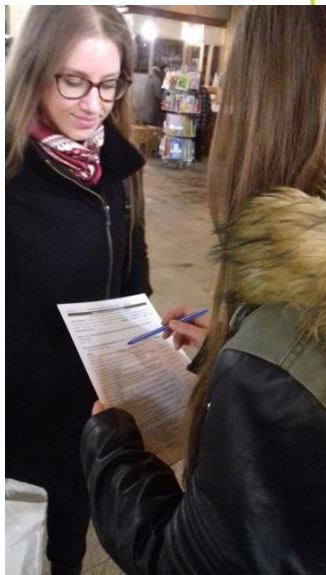
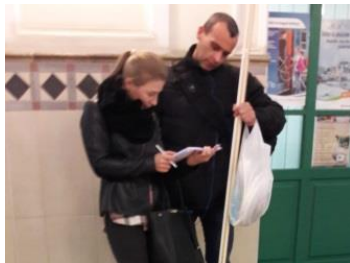
Dr. Kasza Gyula

Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal

OMÉK 2019 - „A versenyképes és innovatív élelmiszeriparért”
Budapest, 2019. szeptember 26.

Háttér

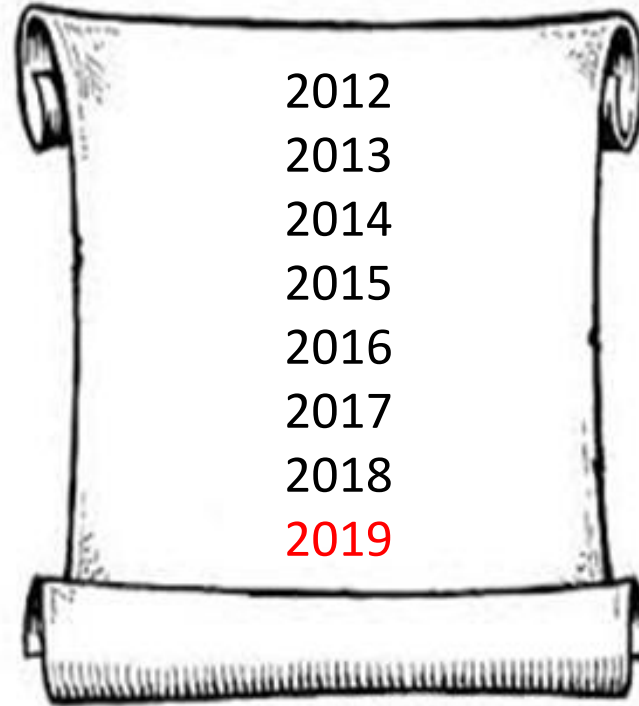
- BSE, madárinfluenza, dioxin-botrányok
- Fogasztó szerepe, társadalmi megítélés
- Jó példák: EFSA/Eurobarometer, FSA, BFR
- Éltv: tájékoztatás; ÉLBS: fókussterület; korm.hat.
- Jövő? H2020, online fogyasztói panel

Fogyasztói felmérések

- Fogyasztók bevonása
- 2012-től kezdődően félévente, standardizált módszertannal
- Általános kockázatészlelés
- Aktuális élelmiszerlánc-biztonsági esetekkel kapcsolatos kockázatészlelés
- Élelmiszerbiztonsági ismeretek
- Kockázatelkerülési attitűd vizsgálata
- Klaszterek elkülönítése a lakosságon belül
- Visszajelzés a kockázatkommunikációt végző osztály munkájához

Idősoros adatok

Minta és módszertan

- Módszertan: személyes megkérdezés
- Mintavétel: utcai random megállítósos, kvótakövetéssel
- Kiértékelt kérdőívek száma (n): 1002
- Reprezentativitás: életkor szerinti, nemek szerinti, statisztikai régiók szerinti (KSH mikrocenzus, 2016)
- Interjú hossza: kb. 15-18 perc
- 130 változó
- Összesen 130.260 (1002 X 130) adat

DEMOGRÁFIA I.

Nemek (minta)

nő

53,79%

férfi

46,21%

Magyar lakosságra jellemző adatsor: nő: 53,07%; férfi: 46,93%

Korcsoport (minta)

29 év alatti

18,36%

30-39 év

16,77%

40-59 év

32,93%

60 év feletti

31,94%

Magyar lakosságra jellemző adatsor: 29 év alatti: 17,59%; 30-39 év: 17,04%; 40-59 év: 33,83%; 60 év felett: 31,54%

Lakóhely (minta)

**Közép-
Magyarország**

31,34%

**Közép-
Dunántúl**

10,78%

**Nyugat-
Dunántúl**

9,98%

Dél-Dunántúl

8,28%

**Észak-
Magyarország**

11,18%

Észak-Alföld

15,37%

Dél-Alföld

13,07%

Magyar lakosságra jellemző adatsor: Közép-Magyarország: 30,75%; Közép-Dunántúl: 10,80%; Nyugat-Dunántúl: 10,03%; Dél-Dunántúl: 9,13%; Észak-Magyarország: 12,62%; Észak-Alföld: 14,90%; Dél-Alföld: 12,78%

DEMOGRÁFIA II.					
Lakhely típusa					
község: 14,65%		város: 62,26%		főváros: 23,09%	
Befejezett iskolai végzettség					
alapfokú: 8,92%		érettségi: 35,07%		felsőfokú: 56,01%	
„Természettudományos” szakirány a felsőfokú végzettségűek között					
igen: 22,92%			nem: 77,08%		
Gazdasági státusz					
aktív dolgozó (munkavállaló): 54,74%	vállalkozó (önfoglalkoztató): 6,47%	nyugdíjas, rokkant nyugdíjas: 27,84%	munkakereső: 1,04%	háztartásbeli: 0,42%	diák: 9,49%
Munkavégzés kapcsolódása élelmiszertermeléshez és élelmiszerkereskedelemhez					
igen: 17,12%			nem: 82,88%		
Háztartás mérete					
1 fő: 15,36%	2 fő: 37,63%	3 fő: 20,00%	4 fő: 16,49%	5+ fő: 10,52%	
15 éven aluli gyermek					
igen: 21,23%			nem: 78,77%		
Különleges étrendre szorul					
igen: 18,53%			nem: 81,47%		
Ki az Önök háztartásában az „élelmiszerfelelős”?					
Ön: 40,18%		Más személy: 7,90%		Közösen: 51,92%	
Jövedelemszint					
nagyon alacsony: 1,82%	szerény: 12,71%	átlagos: 67,30%	átlag feletti: 16,25%	kimagasló: 1,92%	

Eredmények

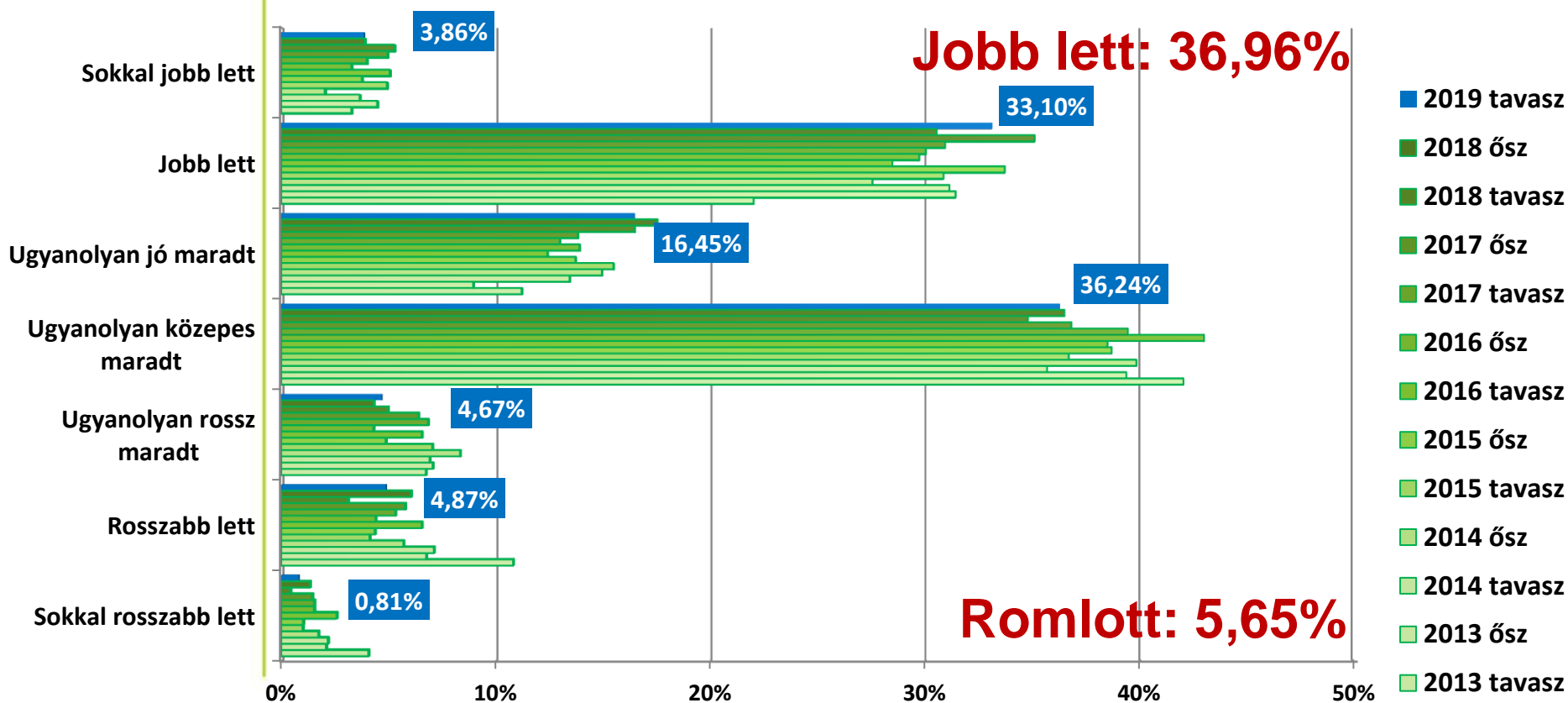
Felügyeleti rendszer ismertsége, megítélése

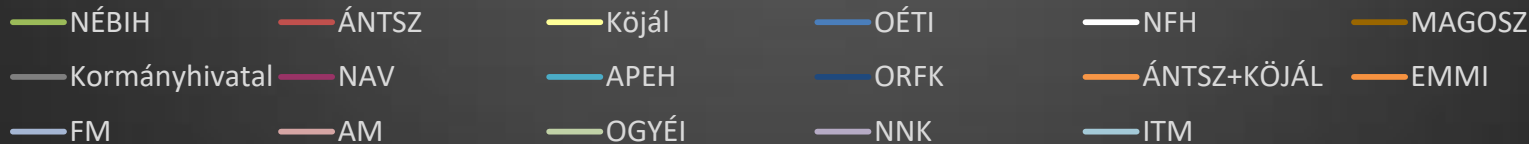
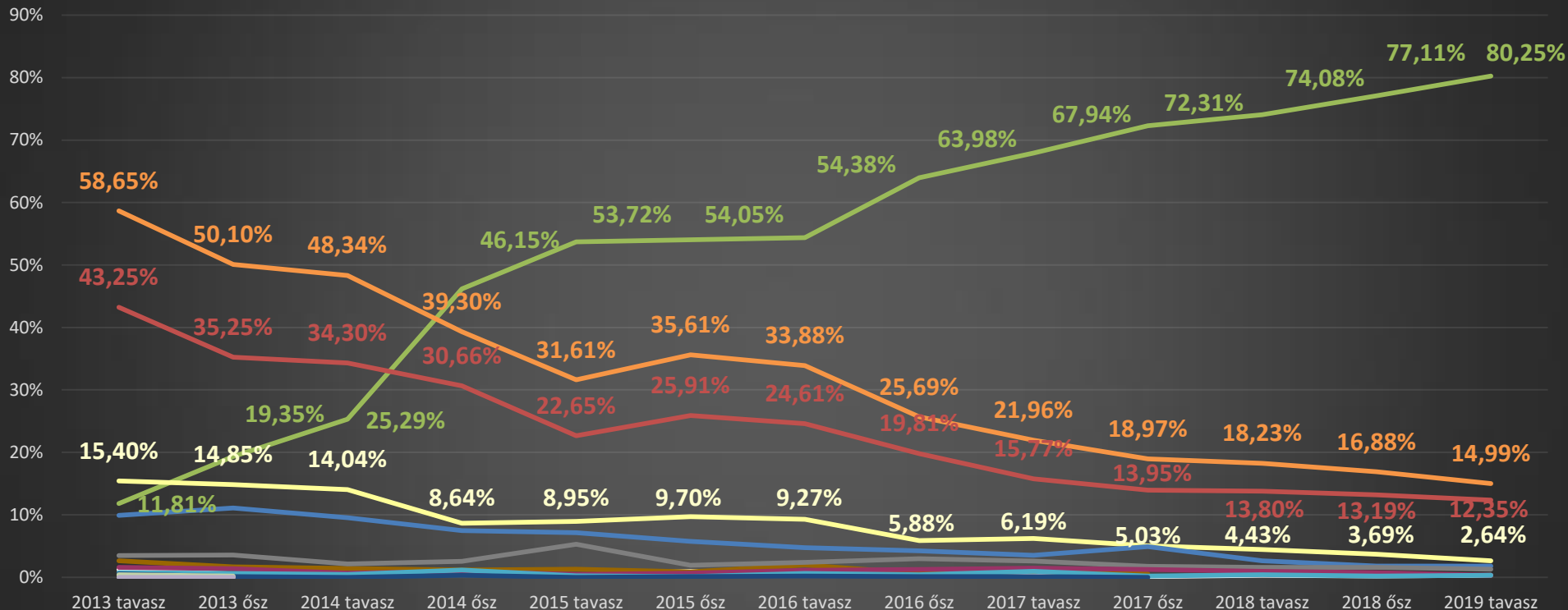
Ön szerint mennyire fontosak az alábbi területek?

	2013 tavasz	2013 ősz	2014 tavasz	2014 ősz	2015 tavasz	2015 ősz	2016 tavasz	2016 ősz	2017 tavasz	2017 ősz	2018 tavasz	2018 ősz	2019 tavasz	
	Átlag	Átlag	Átlag	Átlag	Átlag	Átlag	Átlag	Átlag	Átlag	Átlag	Átlag	Átlag	Átlag	Szórás
Egészségügy	4,76	4,86	4,85	4,80	4,81	4,80	4,70	4,78	4,72	4,79	4,80	4,80	4,80	0,721
Élelmiszerlánc-biztonság	n.a.	4,79	4,80	4,60	4,62	4,64	4,57	4,63	4,59	4,63	4,69	4,66	4,68	0,747
Környezetvédelem	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	4,60	4,56	4,52	4,56	4,54	4,59	4,67	4,63	4,68	0,729
Fogyasztóvédelem	4,42	4,56	4,47	4,52	4,55	4,51	4,44	4,49	4,45	4,52	4,58	4,55	4,59	0,757
Katasztrófavédelem	4,35	4,58	4,48	4,48	4,40	4,53	4,46	4,52	4,44	4,51	4,55	4,52	4,56	0,819
Közrendvédelem	4,40	4,64	4,53	4,47	4,48	4,50	4,46	4,52	4,44	4,54	4,56	4,54	4,53	0,849
Munkavédelem	4,15	4,40	4,33	4,37	4,45	4,48	4,41	4,50	4,42	4,48	4,54	4,53	4,53	0,816
Pénzügyi felügyelet	4,21	4,37	4,26	4,38	4,47	4,38	4,33	4,37	4,32	4,39	4,44	4,39	4,35	0,944

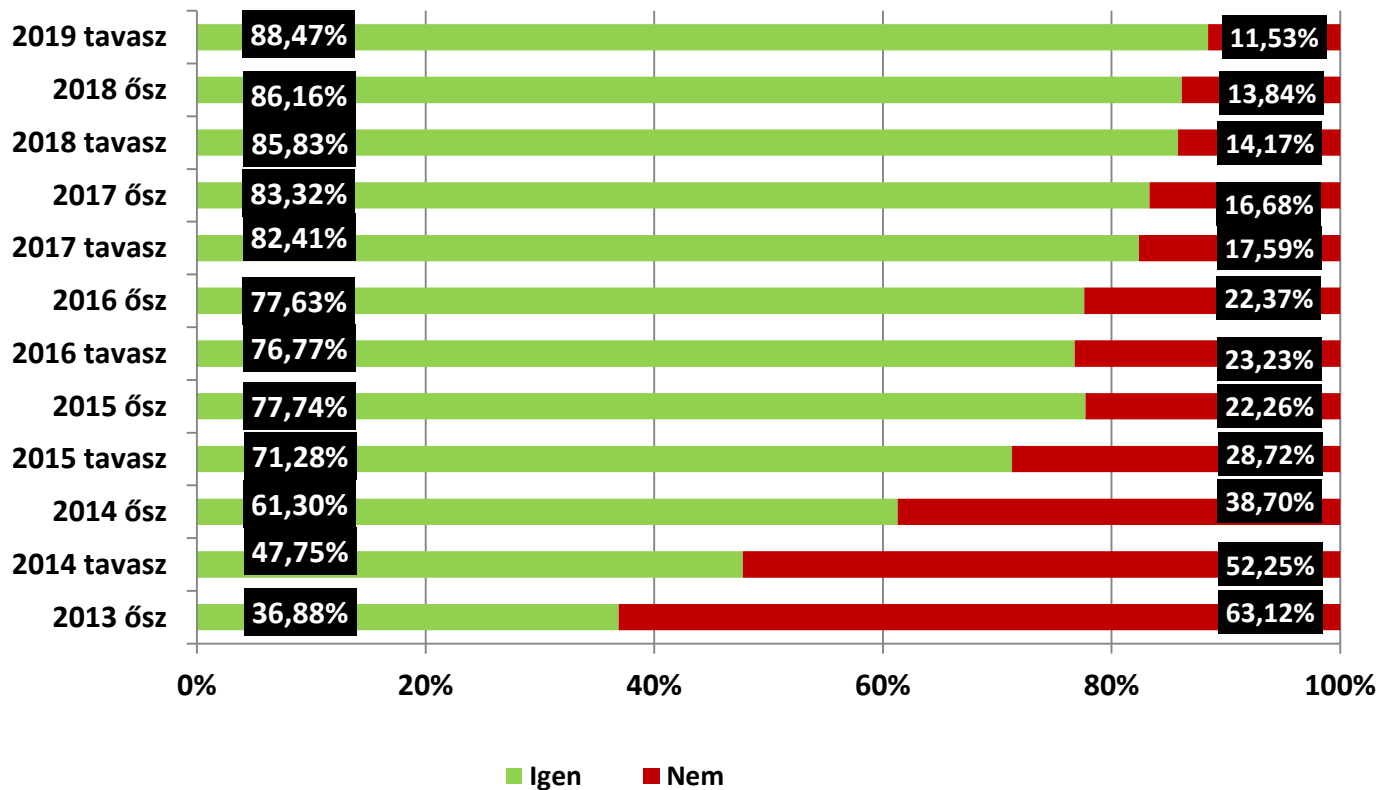
Véleménye szerint hogyan változott a hazai élelmiszerlánc-biztonság az elmúlt 3 évben?

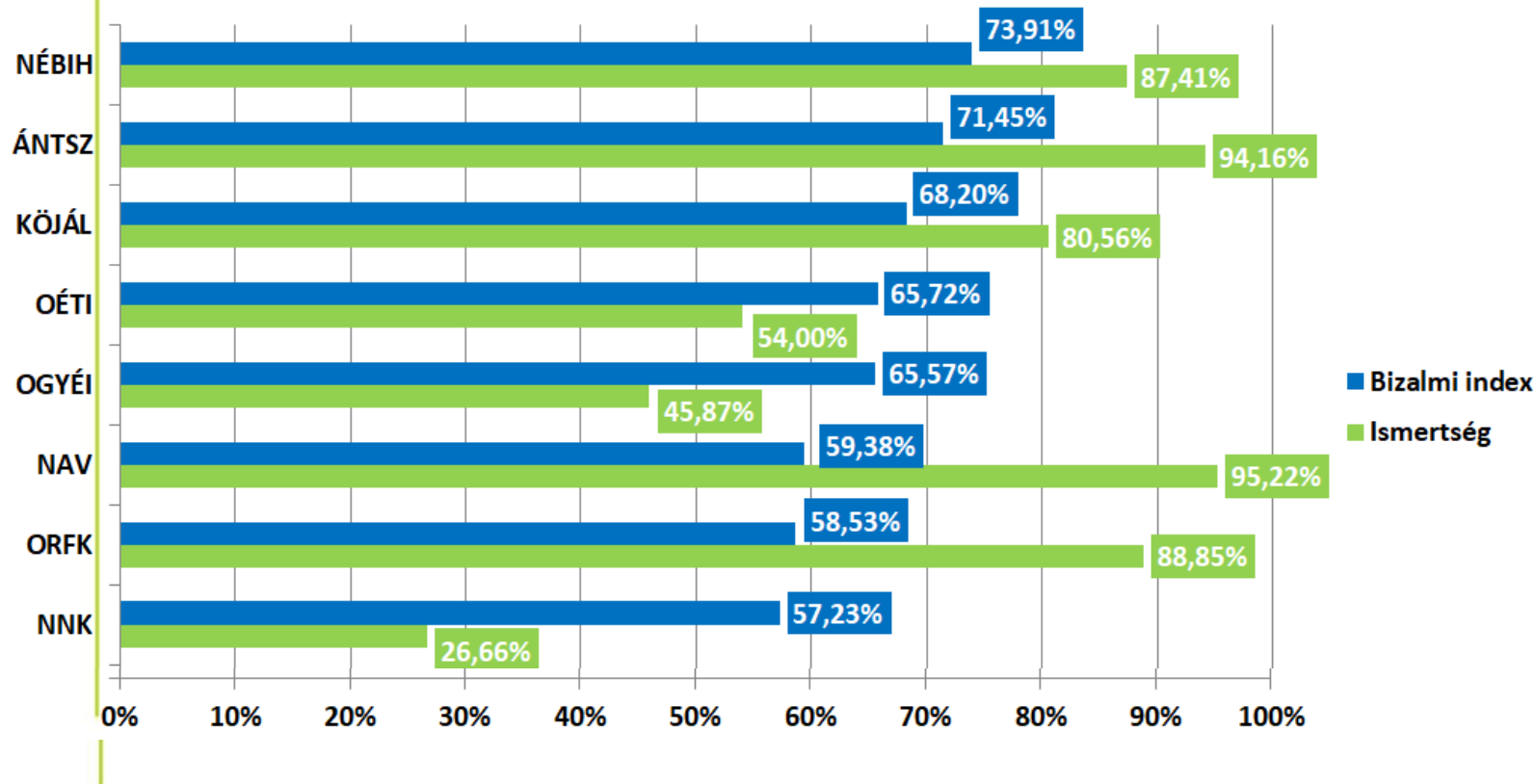
Mely hatósághoz tartozik **leginkább** az élelmiszerlánc-biztonság állami felügyelete?

Hallott-e a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatalról?

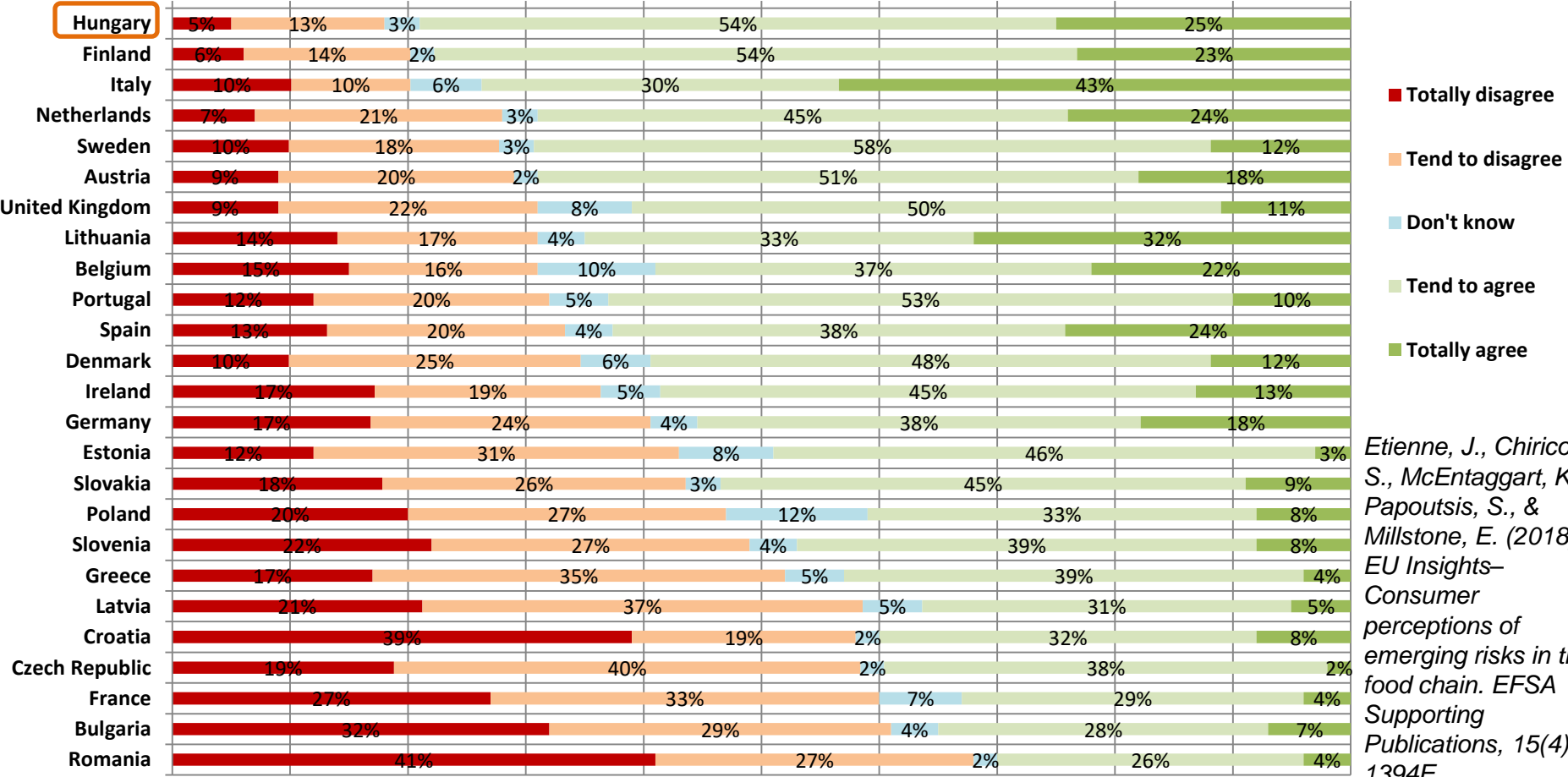

Mennyire bízik Ön az alábbi hivatalok tevékenységében?

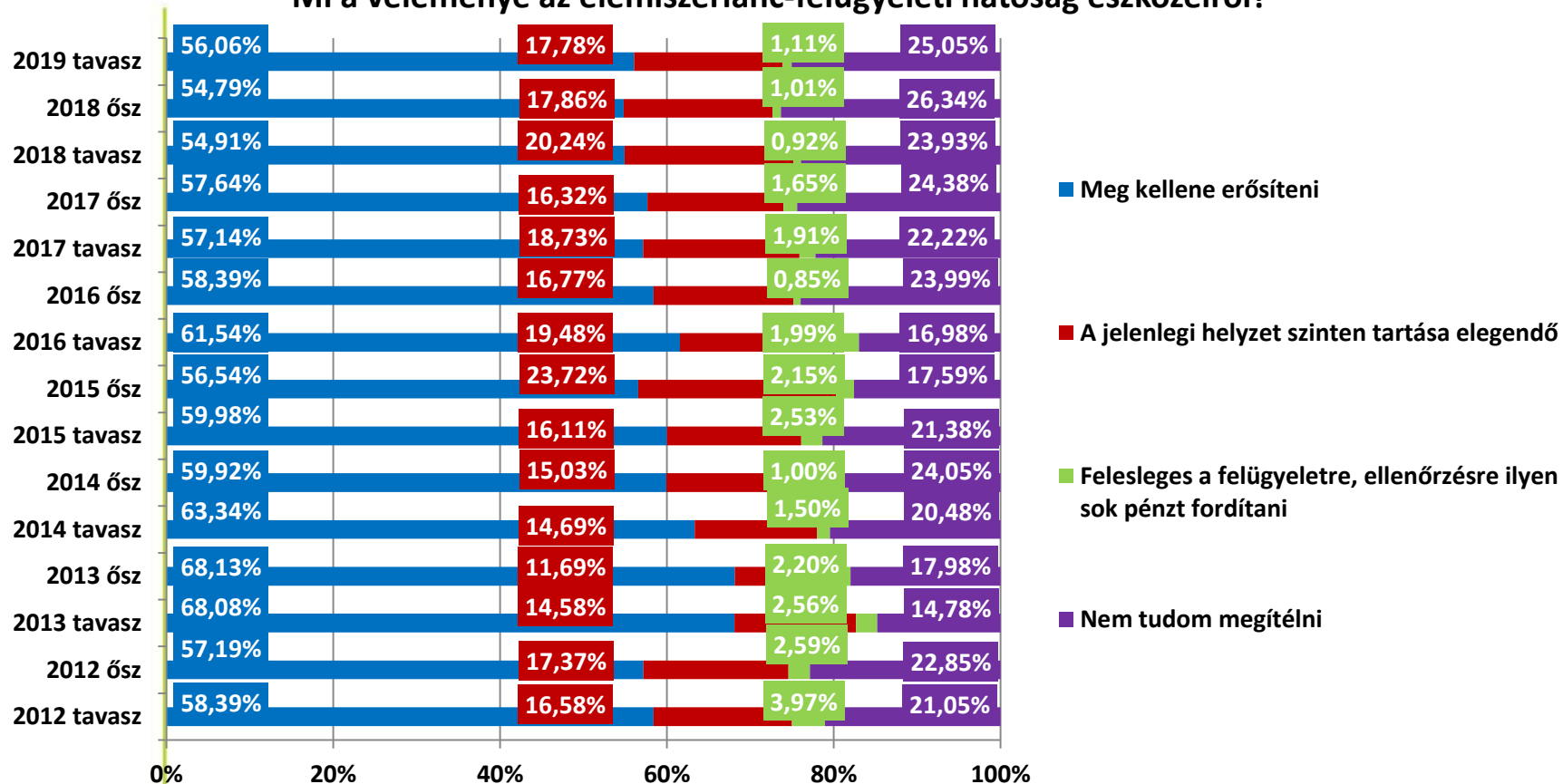
Nemzeti hatóságba vetett bizalom (EFSA riport, 2018)

0% 10% 20% 30% 40% 50% 60% 70% 80% 90% 100%

Etienne, J., Chirico, S., McEntaggart, K., Papoutsis, S., & Millstone, E. (2018). EU Insights—Consumer perceptions of emerging risks in the food chain. EFSA Supporting Publications, 15(4), 1394E.

Mi a véleménye az élelmiszerlánc-felügyeleti hatóság eszközeiről?

Tudáspróba

Helyes válaszok aránya (50% felett)

	2013 tavasz	2013 ősz	2014 tavasz	2014 ősz	2015 tavasz	2015 ősz	2016 tavasz	2016 ősz	2017 tavasz	2017 ősz	2018 tavasz	2018 ősz	2019 tavasz
Külön vágódeszka kell a húshoz és a salátához	n.a.	89,29%	89,68%	85,69%	82,04%	85,24%	84,08%	88,74%	88,80%	88,28%	89,12%	89,45%	88,97%
A lejárt élelmiszer leértékelve még 2 napig árusítható az üzletekben	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	75,33%	79,39%	78,69%	78,36%	79,45%	79,77%	83,62%
Ha fogyni szeretnék, érdemes a tejtermékekből laktózmenteset fogyasztani	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	82,41%
Ha egy termékben baktériumok vannak, akkor már nem biztonságos	n.a.	64,82%	61,92%	82,00%	78,81%	78,63%	79,59%	75,31%	78,16%	77,44%	78,81%	78,44%	80,33%
A fagyasztást nem élik túl a mikrobák: a fagyasztott étel ezért biztonságos	n.a.	57,91%	55,80%	65,93%	66,77%	63,96%	63,30%	62,67%	67,97%	68,01%	66,81%	70,17%	69,23%
A gluténmentes élelmiszerek kevésbé hizlalnak	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	69,09%
A vékony penészfólia a lekvár tetején nem jelent kockázatot	n.a.	62,24%	63,00%	63,95%	59,51%	60,70%	58,38%	65,07%	68,10%	69,81%	70,77%	66,63%	68,46%
A természetes/bio élelmiszerek kockázatmentesek	n.a.	n.a.	60,97%	61,17%	57,58%	60,87%	58,72%	62,41%	63,41%	64,23%	63,94%	67,54%	64,71%
A hűtőszekrény hőmérsékletét 8 és 12 °C közé kell beállítani	n.a.	n.a.	49,69%	60,10%	57,59%	54,76%	53,01%	54,42%	57,40%	52,94%	56,67%	54,60%	59,39%
A biztonságos élelmiszer E-számoktól mentes	61,75%	58,95%	57,05%	47,84%	52,90%	51,00%	49,70%	43,54%	50,10%	55,61%	55,52%	54,14%	55,13%
A tartós tej jellegzetes íze a benne lévő tartósítószernek köszönhető	37,89%	41,32%	45,40%	46,20%	48,51%	43,92%	45,36%	42,65%	47,89%	47,02%	49,56%	49,53%	51,95%

Helyes válaszok aránya (50% alatt)

	2013 tavasz	2013 ősz	2014 tavasz	2014 ősz	2015 tavasz	2015 ősz	2016 tavasz	2016 ősz	2017 tavasz	2017 ősz	2018 tavasz	2018 ősz	2019 tavasz
Tojásokat tárolás előtt meg kell mosni	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	47,36%	44,49%	48,76%	46,90%	51,53%	52,71%	49,90%
A boltban kapható tejet vízzel hígítják	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	44,37%	48,68%	45,93%	49,32%
A hagyományos élelmiszerek génmentesek	48,77%	41,68%	41,07%	46,69%	45,12%	41,03%	43,58%	33,40%	41,16%	44,46%	43,24%	46,62%	47,27%
A bioélelmiszereket vegyszermentesen állítják elő	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	26,75%	24,07%	26,82%	27,51%	24,15%	29,48%	28,34%
A konzervekben van tartósítószer	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	16,01%	14,04%	15,32%	14,15%

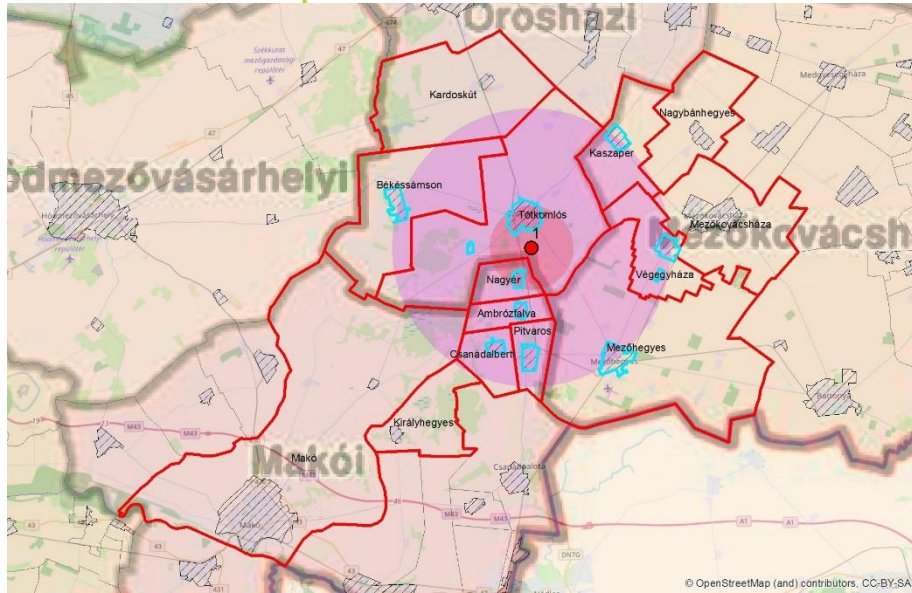
Élelmiszerbotrányok

Milyen közelmúltbeli élelmiszerlánc-biztonsággal kapcsolatos eseményekre, „élelmiszerbotrányokra” emlékszik? SPONTÁN VÁLASZOK

Említett „botrány”	db	Említett „botrány”	db	Említett „botrány”	db	Említett „botrány”	db
Hús, hústermékek	57	Liszt	18	Állatbetegségek (pl.: sertéspestis, madárinfluenza)	6	Üdítőitalok	2
Húsfeldolgozók, vágóhidak	56	Kettős minőség	18	Fűszerkömény	6	Étrend-kiegészítők	2
Fűszerpaprika	52	Pékségek, kenyér	10	Alkoholos italok	5	Melamin botrány	2
Bébiétel	36	Tej	9	Termékvisshívások	5	Határérték feletti mennyiségek	2
Méz	28	Bor	8	Eredetjelölési problémák	5	Calcium-Sandoz szennyezettsége	2
Zab, zabkása	26	Éttermek	8	Csokoládé	3	Egyéb (gyümölcsök megsemmisítése, romlott termékek)	17
Átcímkezés, újracsomagolás	24	Idegen anyagok élelmiszerekben	7	Hal, halétel	2	324 válaszó, 476 db említés	
Márkával, boltokkal kapcsolatos problémák	22	Tojás	7	Tú az eperben	2		
Gyorsfagyasztott zöldségek	21	Ásványvíz	6	Guargumi botrány	2		

Példa a kommunikáció erejéről: Madárinfluenza járvány

Madárinfluenza akkor és most: 2006 - 2016

Változtatott-e baromfihús fogyasztási szokásian?	Átlag	
	2006	2016
Nem változott	74,70%	87,31%
Többet eszem	1,30%	1,03%
Sokkal kevesebbet eszem	24,00%	11,66%
Összesen	100,00%	100,00%

Köszönöm a megtisztelő figyelmet!